

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 058806 16 Gž
Brčko, 17.02.2017. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Klaić Ilje, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. S. iz K., kojeg zastupa punomoćnik M. O., advokat iz B., protiv tuženih R. S., koju zastupa P. R. S. B. L., sjedište zamjenika pravobranitelja u Bi. i R. P. zv. „Ri.“ iz B., kojeg zastupa punomoćnik Z. M., advokat iz B., radi naknade štete, v. sp. 55.400,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja I. S. i žalbi tuženog R. P. izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 058806 13 P od 18.05.2016. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.02.2017. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

I

Žalba tužitelja I. S. iz K. se DJELIMIČNO UVAŽAVA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 058806 13 P od 18.05.2016. godine PREINAČAVA u dijelu stava II izreke i u stavu IV izreke kako slijedi:

OBVEZUJE se tuženi R. P. iz B. da tužitelju I. S. iz K. naknadi nematerijalnu štetu

- za duševne bolove zbog umanjena opće životne aktivnosti u iznosu od 10.000,00 KM (desethiljadakonvertibilnihmaraka) i na dosuđeni iznos plati zakonsku zateznu kamatu počev od presuđenja (18.05.2016. godine), pa do konačne isplate,
- i umjesto dosuđenog iznosa od 79,18 KM (sedemdesetdevet konvertibilnih maraka i 18/100) naknadi mu troškove parničnog postupka u iznosu od 3.365,52 KM (trihiljadetristotinešezdeseti petkonvertibilnih maraka i 52/100), sve u roku od 30 dana od dana prijema ove presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa tužbenim zahtjevom preko dosuđenog iznosa nematerijalne štete zbog umanjena opće životne aktivnosti tužitelj I. S. se ODBIJA.

II

Žalba tužitelja I. S. iz K. kojom pobija presudu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 058806 13 P od 18.05.2016. godine u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev za dosudu većih iznosa za dosuđene vidove nematerijalne štete sadržanom u dijelu stava II izreke i u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na tuženu R. S.

sadržanom u stavu III izreke, se ODBIJA kao neosnovana i presuda u tom (pobijanom) dijelu POTVRĐUJE.

III

Žalba tuženog R. P. iz B. se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 058806 13 P od 18.05.2016. godine u pobijanom dijelu (stav I izreke) POTVRĐUJE.

Objasnenje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 058806 13 P od 18.05.2016. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I

OBAVEZUJE SE tuženi R. P. da tužiocu I. S. na ime naknade nematerijalne štete

- za pretrpljene fizičke bolove isplati iznos od 5.000,00 KM,
- za pretrpljeni strah isplati iznos od 11.000,00 KM,
- za duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i slobode ličnosti isplati iznos od 10.000,00 KM,

što sve ukupno po ovim vidovima nematerijalne štete iznosi 26.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 18.05.2016. godine kao dana presuđenja pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II

Sa viškom tužbenog zahtjeva, kao i sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva tužilac SE ODBIJA.

III

Tužbeni zahtjev tužioca u odnosu na I tuženu R. S. SE ODBIJA.

IV

Drugotuženi je dužan naknaditi tužiocu troškove parničnog postupka u iznosu od 79,18 KM u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv prvostepene presude, žalbe su blagovremeno izjavili i tužitelj I. S. iz K. (u daljem tekstu tužitelj) i tuženi R. P. iz B. (u daljem tekstu tuženi).

Tužitelj je žalbu izjavio, kako proizilazi iz sadržaja žalbe, protiv odbijajućeg dijela prvostepene presude sadržanog u stavu II izreke, kojim je odbijen tužbeni zahtjev za dosudu većih iznosa za dosuđene vidove nematerijalne štete i za dosudu naknade nematerijalne štete za duševne bolove zbog umanjena opće životne aktivnosti, te protiv dijela prvostepene presude sadržanog u stavu III izreke, kojim je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na tuženu R. S., zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i

pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači u smislu žalbenih navoda.

Tuženi je žalbu izjavio protiv dosuđujućeg dijela prvostepene presude sadržanog u stavu I izreke (kojim je obavezan tužitelju naknaditi nematerijalnu štetu u ukupnom iznosu od 26.000,00 KM) zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da ovaj sud njegovu žalbu uvaži i prvostepenu presudu ili preinači i odbije tužbeni zahtjev i dosudi mu troškove parničnog postupka u iznosu opredijeljenom na glavnoj raspravi i trošak za sastav žalbe, ili „djelimično preinači i dosudi“ tužitelju štetu „za pretrpljeni strah i duševne bolove u nižem iznosu od dosuđenog“ i obveže tužitelja da mu nadoknadi troškove ovog postupka srazmjerno uspjehu u parnici, ili „opreza radi“ da prvostepenu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na žalbu druge strane nisu odgovorili ni tužitelj, ni tuženi.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14, u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da je djelimično osnovana žalba tužitelja, a da nije osnovana žalba tuženog i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici zahtjev je tužitelja da sud obveže tuženu R. S. i tuženog R. P. da mu naknade nematerijalnu štetu uzrokovanu lišavanjem slobode i zatočenjem prvo u logoru „L. B.“, a potom u logoru Batkovići, kao i zbog fizičkog i psihičkog zlostavljanja u logoru „L. B.“ i u Kasarni u B. gdje ga je tuženi R. P. fizički i psihički zlostavljao, koje su radnje u krivičnom postupku kvalificirane kao krivično djelo- Ratni zločin protiv civilnog stanovništva- i zbog kojih je, između ostalih, radnji, tuženi R. P. oglašen krivim i kažnjen pravosnažnom krivičnom presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 005425 10 K od 28.05.2010. godine. Od suda tužitelj je tražio da obveže tužene da mu isplate za pretrpljene fizičke bolove iznos od 25.000,00 KM, za pretrpljeni strah iznos od 40.000,00 KM, za duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i slobode ličnosti iznos od 20.000,00 KM i za umanjnje opće životne aktivnosti iznos od 40.250,00 KM, ili ukupan iznos od 125.250,00 KM i plate zakonsku zateznu kamatu i naknade mu troškove parničnog postupka.

Protivljenje tužbenom zahtjevu, tužena R. S. je iskazala raznim prigovorima, pa se tako branila prigovorom zastare potraživanja navodom da krivična presuda „ne može biti osnov za“ njenu odgovornost „budući da je tužitelj za štetnu radnju i za počinioca znao od samog štetnog događaja“, potom i prigovorom pasivne legitimacije navodom da u vrijeme štetnog događaja „nije imala svojstvo društveno-političke zajednice, niti joj je bilo kada priznat status države po međunarodnom pravu“, a prigovorila je i visini potraživanja pojedinih vidova štete.

Također, i tuženi R. P. je osporio tužbeni zahtjev, prvo prigovorom mjesne nenadležnosti Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (ali kako je rješenje kojim je taj prigovor prvostepeni sud odbio postalo pravosnažno, nije predmet razmatranja žalbenog vijeća), zatim je osporio da postoji uzročna veza između njegovih radnji i nastale štete (da nema liječničkih nalaza iz perioda kada je tužitelj lišen slobode, da iz krivične presude „nije vidljivo koje i kakve povrede je tužilac pretrpio zbog događaja od

15.06.1992.godine“), na koncu je tužbeni zahtjev osporio prigovorom zastare, te je prigovorio i visini postavljenog tužbenog zahtjeva.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je tužitelj utemeljio svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata sa kojima su se tuženi suprostavili tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da je tužitelj u maju 1992. godine lišen slobode i 18.05.1992. godine odveden u logor „L. B.“, a potom prebačen u logor Ba. gdje se nalazio sve dok nije izvršena razmjena 24.11.1992. godine,

da je za vrijeme zatočenja u logoru „L. B.“ tuženi R. P. tužitelja odveo na prinudni rad u Kasarnu u B., gdje ga je fizički i psihički zlostavljao (tukao ga je kundakom puške i vojničkim čizmama-nogama po leđima, rebrima i trbuhu i tjerao da pjeva „četničke“ pjesme) i prema svjedočenju tužitelja polomio mu je tri rebra, dva pršljena i oštetio i polomio zube,

da je tuženi R. P., zato što je, između ostalog, tukao tužitelja „vojničkim čizmama po prsima, leđima, nanoseći mu tako velike patnje, tjerajući ga na to da pjeva „četničke“ pjesme“, pravosnažnom krivičnom presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 005425 10 K od 28.05.2010. godine oglašen krivim za krivično djelo–Ratni zločin protiv civilnog stanovništva- i osuđen na zatvorsku kaznu,

da je prema nalazu i mišljenju vještaka kirurga H. dr. F., uslijed zadobijenih povreda „kritičnog događaja utvrđenim u krivičnom postupku“, tužitelj trpio bolove jakog intenziteta oko sedam (7) do deset (10) dana, srednjeg intenziteta oko nedelju dana i slabog intenziteta oko četiri (4) nedelje, ali da se i poslije tog perioda „mogu javiti povremeni bolovi u povrijeđenim regijama vezani za meteorološke prilike i prilikom obavljanja težih poslova“,

da je prigodom tužiteljeva boravka na odjelu Neuropsihijatrije od 30.09. do 10.11. 2010. godine „urađena radiološka obrada grudnog koša i verifikovana stara serijska fraktura rebara lijevo“, koja povreda se, prema nalazu i mišljenju istog vještaka H. dr. F. „može dovesti uzročno-posljedično sa kritičnim događajem...ali ne 100%“,

da prema nalazu i mišljenju istog vještaka H. dr. F. „zbog stare serijske frakture rebara lijevo“ kod tužitelja „postoji umanjene opšte životne aktivnosti...15%“,

da je prema nalazu i mišljenju vještaka neuropsihijatra Č. dr. S. tužitelju „po završenom liječenju...uvedena dijagnoza PTSP“, uzrokovana „traumatizirajućim iskustvom“ tokom zatočeništva i da je zbog tog oboljenja tužiteljeva opća životna aktivnost umanjena 50%,

da je prema nalazu i mišljenju istog vještaka neuropsihijatra Č. dr. S., za vrijeme zatočeništva u logoru „L. B.“ tužitelj trpio strah jakog intenziteta pedeset i jedan (51) dan, a prema utvrđenju iz obrazloženja prvostepene presude, „gdje je 15.06.1992. godine od strane tužnog R. P. zadobio povrede usled udarca vojničkim čizmama po prsima i leđima, kako je to utvrđeno“ pravosnažnom krivičnom presudom,

obzirom da je u vrijeme štetnog događaja Deklaracijom o proglašenju Republike Srpskog naroda Bosne i Hercegovine broj 02-72/02 od 09.01.1992. godine („Službeni glasnik RS“, broj 2/92) bila osnovana i proglašena društvenopolitička zajednica Republika

Srpska, prvostepeni sud je zaključio da su njeni vojni i civilni organi bili dužni da spriječe nastanak štete usled akata nasilja i terora, odnosno da je tužena R. S. pasivno legitimirana u ovom sporu,

a, obzirom da se „duži zastarni rok kada je šteta prouzrokovana krivičnim djelom primjenjuje samo kada je pravosnažnom presudom u krivičnom postupku utvrđeno da je šteta uzrokovana krivičnim djelom“ i to samo u odnosu na počinitelja krivičnog djela, a ne i u odnosu na tuženu R.S. koja odgovara za štetu trećoj osobi umjesto izvršitelja krivičnog djela i uvažavajući praksu Ustavnog suda izraženu, između ostalog, u odlukama broj AP-4128/10 od 28.03.2014. godine i broj AP-3979/11 od 17.09.2014. godine, prvostepeni sud je zaključio da se u odnosu na tuženu R. S. ne može primjeniti odredba člana 377. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima o zastari potraživanja naknade štete uzrokovane krivičnim djelom, već odredba člana 376. o zastari naknade štete, te da se odredba člana 377. primjenjuje samo u odnosu na počinitelja krivičnog djela, a to je ovdje tuženi R. P. koji je pravosnažnom krivičnom presudom oglašen krivim (između ostalog i za zlostavljanje tužitelja) za krivično djelo koje spada u grupu krivičnih djela za koja krivično gonjenje ne zastarijeva, pa tako ni zahtjev za naknadu štete, prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan prigovor zastare potraživanja naknade štete kojim se branio R. P. i u odnosu na njega prihvatio je tužbeni zahtjev kao u izreci prvostepene presude,

pa kako je šteta koju potražuje tužitelj nastala u periodu od 18.05.1992. godine do 24.11.1992. godine, a kako je tužba podnesena po proteku subjektivnog roka od tri godine i objektivnog roka od pet godina propisanih odredbom člana 376. Zakona o obligacionim odnosima o zastari potraživanja naknade štete, prvostepeni sud je zaključio da je potraživanje tužitelja u odnosu na tuženu R. S. zastarilo računajući da je tužba podnesena 27.02.2013. godine i to bez obzira na osnovanost tužbenog zahtjeva (da su ga organi tužene zatočili i bio u zatočeništvu u logorima pod njenom ingerencijom od 18.05.1992. godine do 24.11.1992. godine i da je zatočeništvo prouzročilo relevantan strah, povredu časti, ugleda i slobode i umanjenje opće životne aktivnosti) i zbog toga je odbio tužbeni zahtjev u odnosu na tuženu R.S.,

dok je, imajući u vidu jačinu i dužinu trajanja fizičkih bolova koje je tužitelj trpio i težinu okolnosti u kojima je zadobio povrede, prvostepeni sud je dosudio tužitelju iznos od 5.000,00 KM za ovaj vid štete, a također uzimajući u obzir „sve okolnosti predmetnog slučaja po kojima je došlo do povređivanja“ tužitelja, te da je tužitelj trpio strah jakog intenziteta pedeset i jedan (51) dan koliko je bio zatočen u logoru „L. B.“ gdje mu je povrede nanio tuženi R. P., prvostepeni sud je zaključio da je on odgovoran za posljedice povređivanja i za strah tužitelja za vrijeme zatočeništva u logoru „L. B.“, gdje je, prema utvrđenju u obrazloženju prvostepene presude, tuženi R.P. bio prisutan i da je stoga što je tužitelj „svakako mogao očekivati da će biti ponovo zlostavljan, trpio veliki strah zbog mogućnosti da bude izložen samovolji pojedinaca, plašio se za život, te je taj strah svakako izazvan i produžavan zbog događaja od 15.06.1992. godine, za koji je odgovoran“ tuženi R. P., pa je tužitelju za ovaj vid štete dosudio iznos od 11.000,00 KM,

te obzirom da je prvostepeni sud utvrdio da je tužitelj radnjama tuženog R. P. „doveden u ponižavajući položaj, kada mu je život bio ugrožen, kada zbog svih okolnosti nije mogao tražiti pomoć, niti nakon zadobijenih povreda tražiti liječenje i kada je bilo veoma povrijeđeno njegovo dostojanstvo, usled čega je trpio duševne patnje“, prvostepeni sud je zaključio da mu „pripada pravo na naknadu štete za duševne bolove zbog povrede ugleda časti i slobode“ i uzimajući u obzir da su okolnosti u kojima se nalazio „kod njega

izazvale duševne bolove najjačeg stepena“, ocijenio da je iznos od 10.000,00 KM pravična novčana naknada za taj vid nematerijalne štete i tako je sudio,

iako je vještak kirurg H. dr. F. „u svom nalazu jasno naveo da postoji umanjjenje opšte životne aktivnosti od 15% zbog stare frakture rebra lijevo, koja se po nalazu vještaka može dovesti u uzročno posledičnu vezu sa kritičnim događajem od 15.06.1992. godine“, ali kako vještak nije mogao sa sigurnošću (100%) potvrditi da mu je tuženi R. P. 15.06.1992. godine polomio rebra, niti je tužitelj dokazao da su mu tada polomljena rebra, prvostepeni sud je zaključio da ne postoji uzročna veza između povreda koje je tuženi R. P. nanio tužitelju i umanjjenja opće životne aktivnosti od 15%, a kako je vještak neuropsihijatar Č. dr. S. umanjjenje opće životne aktivnosti od 50% kod tužitelja vezao za posttraumatski stresni događaj zbog zatočeništva tužitelja u logorima, a ne zbog povrede (zlostavljanja) koje mu je nanio tuženi R. P., prvostepeni sud je odbio tužitelja sa zahtjevom za naknadu štete zbog umanjjenja opće životne aktivnosti,

i prvostepeni sud je, vodeći računa o uspjehu tužitelja i tuženog u parnici i primjenom pravila o procesnom prebijanju troškova kako je svaki opredijelio troškove za koje traži naknadu i koji su bili potrebni za vođenje ove parnice, obračunao i dosudio tužitelju troškove parničnog postupka.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

Nezadovoljan sa odlukom prvostepenog suda kojom je odbio tužbeni zahtjev u odnosu na tuženu R. S. i s tim u vezi i sa visinom naknade za dosuđene vidove nematerijalne štete i odbijanjem tužbenog zahtjeva za dosudu nematerijalne štete zbog umanjjenja opće životne aktivnosti, u žalbi izjavljenoj protiv odbijajućeg dijela prvostepene presude, tužitelj tvrdi da je prvostepeni sud povrijedio odredbe Zakona o parničnom postupku koje konkretizira u povredi odredbe člana 8. (ocjena dokaza) i odredbe člana 260. (provođenje dokaza vještačenjem), odnosno da je „prilikom dosuđivanja pravične novčane naknade za sve oblike nematerijalne štete“ pogrešno cijenio dokaze, posebno vještačenja i okolnosti u kojima mu je uzrokovana šteta, pogrešno utvrdio činjenično stanje i kod utvrđenih činjenica da je bio zatočen i bio fizički i psihički zlostavljan, pogrešno primijenio materijalno pravo koje konkretizira u povredi odredbi Zakona o obligacionim odnosima o šteti i naknadi nematerijalne štete, o odgovornosti pravnih osoba za štetu uzrokovanu aktima nasilja i terora i o zastari potraživanja naknade štete uzrokovane krivičnim djelom, kao i u povredi odredbi Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o nezastarijevanju progona za krivično djelo ratni zločin, Ustava Bosne i Hercegovine, Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i Prvog protokola uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, o pravu na život, o pravu na pravično suđenje, o obvezi poštovanja ljudskih prava, o zabrani diskriminacije, o zaštiti imovine. Kroz sva tri žalbena razloga, tužitelj u bitnom tvrdi da je prvostepeni sud pravilno cijenio dokaze i sve okolnosti ovog slučaja i da je pravilno primijenio materijalno pravo, da bi u tom slučaju prigovor zastare potraživanja i u odnosu na tuženu R. S. procjenjivao primjenom odredbe člana 377. Zakona o obligacionim odnosima i obvezao je da mu naknadi sve tražene vidove nematerijalne štete i u traženim iznosima.

S druge strane, tuženi R. P. u žalbi izjavljenoj protiv dosuđujućeg dijela prvostepene presude sadržanog u stavu I izreke, kroz sva tri žalbena razloga u bitnom tvrdi da prvostepeni sud nije pravilno primijenio odredbe Zakona o parničnom postupku i odredbe Zakona o obligacionim odnosima kada ga je obvezao tužitelju naknaditi štetu za pretrpljene

fizičke bolove jer nije dokazao da mu je 15.06.1992. godine polomio rebra i nanio tešku tjelesnu povredu i stoga tvrdi da tužitelj nije trpio fizičke bolove i da mu zato ne pripada naknada štete za pretrpljene fizičke bolove, dok dosuđenu visinu naknade za taj vid nematerijalne štete ne pobija, te kako „uopšte nema narušavanja ugleda i časti tužioca...jer je iz krivične presude vidljivo da je samo jedan put....maltretirao tužioca“ smatra da „ne postoji pravni osnov za isplatu“ naknade za taj vid štete, ili pak da je naknada dosuđena „u previsokom iznosu“, kao i naknada za pretrpljeni strah (ne osporava da postoji osnov za dosudu naknade za strah niti utvrđenja u obrazloženju prvostepene presude kojima se opravdava visina dosuđenih iznosa za svaki vid štete) „imajući u vidu orijentacione kriterije“.

Takve, tvrdnje tuženog R. P. da je prvostepeni sud prilikom dosude naknade štete za pretrpljene fizičke bolove i strah i za duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i slobode ličnosti pogrešno primijenio odredbe Zakona o parničnom postupku i Zakona o obligacionim odnosima, ovaj sud nije našao osnovanim, jer je protivno njegovim žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud temeljem provedenih dokaza pravilno utvrdio sve činjenice i okolnosti o kojima se vodi spor i koje su relevantne za odlučivanje o tužbenom zahtjevu sa aspekta odredbi Zakona o obligacionim odnosima o šteti i naknadi nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove i strah i duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i slobode ličnosti po kojima se tužbeni zahtjev u korelaciji sa njegovim relevantnim prigovorima raspravlja i prosuđuje.

Stečeno uvjerenje da je za vrijeme ratnih dejstava tužitelj lišen slobode i zatočen u logoru „L. B.“ gdje je i tuženi R. P. bio prisutan i koji ga je fizički povrijedio zbog čega je, prema nalazu i mišljenju vještaka, trpio fizičke bolove i strah jačine i trajanja koji opravdavaju novčanu satisfakciju i da ga je psihički zlostavljao i ponizio (povrijedio mu dostojanstvo) u tolikoj mjeri da je i po ocjeni ovog suda povrijedio njegovu čast i ugled zbog čega je trpio duševne bolove za koje mu također pripada novčana satisfakcija, prvostepeni sud je utemeljio na činjenicama za koje je imao podlogu u provedenim dokazima.

A, zbog osobito teških okolnosti za tužitelja u kojima je bio izložen fizičkoj i psihičkoj torturi i načina na koji ga je tuženi R. P. povrijedio (nanio mu „velike patnje“), dakle, povrijedio je pravno zaštićena dobra tužitelja u posebno teškim okolnostima za tužitelja, razlozi su zbog kojih se ne mogu primijeniti u vrijeme presuđenja o tužbenom zahtjevu mjerodavni Orijetacioni kriteriji za pretrpljene fizičke bolove i strah, a pogotovo se ne mogu primijeniti za duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i slobode ličnosti, odnosno zbog napada na osobna dobra tužitelja (čast, ugled, sloboda, tjelesni integritet) zaštićena i odredbom članova 3. i 5. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, gdje obeštećenje mora biti u srazmjeri sa nanesenom štetom ugledu, časti i slobodom tužitelja i nema za cilj sticanje imovinske koristi za oštećenog (tužitelja), niti pak novčano kažnjavanje štetnika (tuženog R. P.).

Dakle, uzimajući u obzir sve gore iznesene okolnosti, ovaj sud, jednako kao i prvostepeni sud, drži da tužitelj ima pravo na naknadu nematerijalne štete zbog fizičkog i psihičkog zlostavljanja za pretrpljene fizičke bolove i strah i duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i slobode i da su dosuđeni iznosi za te vidove nematerijalne štete u skladu sa okolnostima konkretnog slučaja i određeni upravo onako kako je propisano odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima. Stoga je u tom dijelu valjalo odbiti žalbu tuženog R. P. kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrditi u stavu I izreke na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Isto tako, ovaj sud nije našao osnovanom ni tvrdnju tužitelja da je prvostepeni sud prigovor zastare potraživanja naknade nematerijalne štete trebao i u odnosu na tuženu R. S. procjenjivati primjenom odredbe člana 377. Zakona o obligacionim odnosima, koja odredba zastaru potraživanja štete veže za zastaru krivičnog progona i obvezati je da mu naknadi štetu uzrokovanu lišavanjem slobode i zatočeništvom u logoru „L. B.“ i u logoru Ba., gdje je, prema nalazu vještaka Č. dr. S. „van svake razumne sumnje“ bio izložen i proživljavao fizičke i psihičke torture zbog kojih je obolio od PTSP i zbog kojeg oboljenja mu je opća životna aktivnost umanjena 50%, te da je trpio duševne patnje zbog povrede časti i ugleda jakog intenziteta tokom zatočeništva u logorima i kao posljedicu zatočenja trpio strah jakog intenziteta sto osamdeset (180) dana, srednjeg petnaest (15) dana, slabog trideset (30) dana i sto devedeset pet (195) dana imao narušenu psihičku ravnotežu. Naime, i pored toga, prema sadašnjoj praksi Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, zastarni rok propisan odredbom člana 377. Zakona o obligacionim odnosima primjenjiv je samo u odnosu na počinitelja i to kada je pravosnažnom presudom u krivičnom postupku utvrđeno da je šteta uzrokovana krivičnim djelom, a u protivnom prigovor zastare potraživanja naknade štete se prosuđuje primjenom odredbe člana 376. Zakona o obligacionim odnosima. A, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za redovne sudove, tako i za sudove u Distriktu, impliciraju njihovu konačnost i obveznost u primjeni.

Budući da se tužena R. S. branila prigovorom zastare, a da se, kako je gore obrazloženo, prigovor zastare potraživanja naknade štete u odnosu na tuženu R.S. procjenjuje primjenom odredbe člana 376. Zakona o obligacionim odnosima, uzimajući u obzir vrijeme kada je šteta uzrokovana i kada je tužba podnesena, zastarilo je potraživanje naknade štete u odnosu na tuženu R. S..

Pa, kada je tužbeni zahtjev odbijen u odnosu na tuženu R. S., odnosno kada zbog zastare ne odgovara za štetu uzrokovanu tužitelju lišavanjem slobode i zatočeništvom u logorima gdje je fizički i psihički zlostavljan i kada je zbog toga visina tužbenog zahtjeva za svaki vid nematerijalne štete zavisila od odgovornosti tužene R.S. za štetu, kada bi i iznosi dosuđene naknade za svaki vid štete svakako bili znatno veći, onda i ovaj sud, jednako kao i prvostepeni sud, drži da je tužitelju priznata i dosuđena pravična novčana naknada za pretrpljene fizičke bolove i strah, kao i za duševne bolove zbog povrede časti ugleda i slobode ličnosti upravo onako i onoliko kako je propisano odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, radi čega je valjalo u tom dijelu odbiti žalbu tužitelja i prvostepenu presudu potvrditi u dijelu stava II izreke, kojim je tužitelj odbijen sa zahtjevom za dosudu većih iznosa za dosuđene vidove štete, na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Međutim, kod utvrđene činjenice u obrazloženju prvostepene presude da je tuženi R. P. fizički zlostavljao tužitelja tako što ga je udario kundakom puške i nogama (na kojima je imao vojničke čizme) po rebrima, prsima i leđima, što ni tuženi ne spori, i da je prilikom radiološke obrade grudnog koša tužitelja verifikovana serijska fraktura rebara lijevo za koju je i vještak kirurg našao da se „može dovesti uzročno-posledično“ sa tim fizičkim zlostavljanjem tužitelja i da je zbog toga opća životna aktivnost tužitelja umanjena 15%, što je po ocjeni ovog suda sasvim dovoljno za zaključak da tužitelj ima pravo na naknadu nematerijalne štete i za duševne bolove zbog umanjavanja opće životne aktivnosti (što bi bilo dovoljno i za odgovornost u krivičnom postupku). Pa, uzimajući u obzir umanjene opće životne aktivnosti od 15%, uz uvažavanje kriterija sudske prakse i svih činjenica i okolnosti ovog slučaja, žalbeno vijeće cijeni da je iznos od 10.000,00 KM za pretrpljene duševne

bolove zbog umanjnja opće životne aktivnosti od 15% pravična novčana naknada u smislu odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima. Stoga je valjalo u tom dijelu uvažiti kao osnovanu žalbu tužitelja i na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u prvostepenom postupku prvostepenu presudu u dijelu stava II izreke preinačiti na osnovu odredbe člana 338. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Kako je prvostepena presuda preinačena, tako što je tužitelju osim dosuđenog iznosa od 26.000,00 KM ukupno, dosuđen i iznos od 10.000,00 KM za duševne bolove zbog umanjnja opće životne aktivnosti od 15%, a kako je odredbom člana 130. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano da će drugostepeni sud ako preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek odlučiti o troškovima cijelog postupka, kod toga da su obje stranke blagovremeno opredijelile zahtjeve za naknadu troškova, valjalo je preinačiti i odluku o troškovima sadržanu u stavu IV izreke prvostepene presude, i na osnovu odredbe člana 119. stav 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine obvezati tuženog R. P. da tužitelju naknadi troškove u iznosu od 3.365,52 KM.

Prema vrijednosti spora u iznosu od 55.400,00 KM (koji iznos je tužitelj potraživao u tužbi) tužitelju pripada, sukladno odredbi člana 7. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 67/02 u daljem tekstu AT FBiH), pravo na trošak nagrade punomoćniku-advokatu za sastav tužbe u iznosu od 756,00 KM, zatim, u skladu sa odredbom člana 9. stav 2. AT F BiH, trošak nagrade punomoćniku-advokatu za zastupanje na odloženom ročištu od 25.06.2015. godine u iznosu od 442,26 KM (378,00 KM+ PDV 17%), a prema odredbi člana 9. stav 1. AT FBiH i trošak nagrade punomoćniku-advokatu za zastupanje na ročištima pred prvostepenim sudom održanim 08.10.2015. godine i 02.02.2016. godine u iznosu od po 884,52 KM (756,00 KM+ PDV 17%), te sukladno Tarifnom broju 1. tačka 1. Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01, 12/02 i 23/03) trošak takse na tužbu u iznosu od 500,00 KM. Međutim, uspjeh tužitelja u ovom sporu, u odnosu na vrijednost spora naznačenu u tužbi jeste u omjeru od 65 %, jer je potraživao iznos od 55.400,00 KM, a presudom ovog suda dosuđen mu je iznos od 36.000,00 KM, pa mu, suglasno tome, za gore navedene stavke pripada iznos od 2.253,75 KM (65% od 3.467,30 KM).

Za procesne radnje poduzete nakon što je podneskom od 04.02.2016. godine povećao tužbeni zahtjev na iznos od 125.250,00 KM, tužitelju za trošak nagrade punomoćniku-advokatu za sastav podneska od 04.02.2016. godine i za zastupanje na ročištima održanim pred prvostepenim sudom 24.03.2016. i 18.05.2016. godine pripada iznos od po 1.863,81 KM (u skladu sa odredbom člana 8. i 9. stav 1. AT F BiH i PDV od 17 %), te suglasno tarifnom broju 2. tačka 1. Zakona o sudskim taksama taksa na presudu u iznosu od 800,00 KM. Međutim, kako je njegov uspjeh u ovoj fazi postupka, u odnosu na vrijednost spora u iznosu od 125.250,00 KM, u omjeru od 28,74 %, jer je u konačnom ovom presudom tuženi obvezan da mu isplati iznos od 36.000,00 KM, tužitelju za navedene stavke pripada iznos od 1.606,98 KM (28,74 % od 5.591,43 KM).

Osim toga, tužitelju pripadaju i troškovi vještačenja u punom iznosu od 300,00 KM (zbir troškova vještačenja po vještaku kirurgu i po vještaku neuropsihijatru), obzirom da su svi ti troškovi bili nužni za odlučivanje o tužbenom zahtjevu. A, imajući u vidu vrijednost pobijanog dijela prvostepene presude (99.250,00 KM) i uspjeh tužitelja u žalbenom postupku od 10 % (10.000,00 KM), tužitelju pripada trošak takse na žalbu i trošak nagrade

advokatu za sastav žalbe, u skladu sa Tarifnim brojem 1. tačka 11. Zakona o sudskim taksama i članom 10. AT F BiH, u iznosu od ukupno 229,87 KM (10 % od zbira iznosa 800,00 KM takse na žalbu i iznosa od 1498,77 KM za sastav žalbe, odnosno od ukupnog iznosa od 2.298,77 KM).

Znači tužitelju pripadaju troškovi parničnog postupka u ukupnom iznosu od 4.390,60 KM.

Zahtjev za naknadu troškova, tuženi je opredijelio na ročištu za glavnu raspravu održanom 18.05.2016. godine tako što je tražio da sud obveže tužitelja da mu za sastav odgovora na tužbu i za pristup punomoćnika-advokata na svako održano ročište dosudi iznos od po 400,00 KM, te pola od tog iznosa za svako neodržano ročište.

Sve navedene izdatke, tuženi može osnovano potraživati samo u omjeru koji odgovara njegovom uspjehu u ovom sporu u pojedinoj fazi postupka, radi čega mu za trošak nagrade punomoćniku-advokatu za sastav odgovora na tužbu i za pristup na ročišta održana 08.10.2015. godine i 02.02.2016. godine, sukladno odredbi člana 2. Tarifni broj 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/00- u daljem tekstu AT RS) pripada iznos od po 400,00 KM, te za pristup na odloženo ročište 25.06.2015. godine iznos od 100,00 KM. Međutim, uspjeh tuženog u ovom sporu, u odnosu na vrijednost spora koja je naznačena u tužbi jeste u omjeru od 35 %, pa tuženom, suglasno tome, za gore navedene stavke pripada iznos od 455,00 KM (35 % od 1.300,00 KM).

Ali, računajući da je u stadiju postupka u kojem su pred prvostepenim sudom održana ročišta 24.03.2016. godine i 18.05.2016. godine, vrijednost spora iznosila 125.250,00 KM, uspjeh tuženog je u omjeru od 71,26 %, pa mu za pristup punomoćnika-advokata na navedena ročišta pripada iznos od 570,08 KM (71,26 % od 800,00 KM).

Prema tome, tuženom pripadaju troškovi parničnog postupka u ukupnom iznosu od 1.025,08 KM.

Imajući u vidu da prema odredbi člana 119. stav 2. Zakona o parničnom postupku, obzirom na uspjeh u ovoj parnici tužitelj ima pravo na naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 4.390,60 KM, a tuženi u iznosu od 1.025,08 KM, a da prema pravilima o procesnom prebijanju troškova koji pripadaju tužitelju i troškova koji pripadaju tuženom, pozitivna razlika je u korist tužitelja u iznosu od 3.365,52 KM, kako je i odlučeno ovom presudom.

Konačno valja istaći da su troškovi ovog postupka obračunati sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 67/02) i Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/00) koje se tarife pred sudovima Distrikta primjenjuju na osnovu Naloga Supervizora za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine od 15.07.2003. godine (pravilnost takvog postupanja sudova u Distriktu potvrdio je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojim odlukama, npr. odluka broj AP-1365/05 od 29.09.2006. godine).

Na osnovu svega izloženog odlučeno je kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević